

L'Arboçar de Dalt

Avinyonet del Penedès

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: L'Arboçar de Dalt. 08792 AVINYONET DEL PENEDÈS.
Emplaçament Al peu de la serra de les Gunyoles

Coordenades:

Latitud: 41.33289
Longitud: 1.76459
UTM Est (X): 396624
UTM Nord (Y): 4576448

Classificació

Número de fitxa 08013-97
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Medieval
Segle XI
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: S'està produint un fort procés de transformació del nucli que està trencant la tipologia tradicional.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 37803CF9766N

Fitxes associades:

[L'Arboçar de les Roques](#)

[Centre Cultural de l'Arboçar/Societat "la Penya"](#)

[Cal Torrents](#)

[Les Cases Blanques](#)

Autoria de la fitxa J.M. Huélamo - ARQUEOCIÈNCIA

Data de registre de la fitxa: dv., 15/11/2002 - 01:00

fitxa:

Descripció

Conjunt d'habitatges que es desenvolupen a tocar la carrerada de la Creu d'Ordal. El model tradicional respon a planta baixa i pis, a dos d'ells es troben interessants portes de dovelles de carreus de pedra (Cal Xic, Cal Torrents), altres tenen arcs escarsers, com als coberts de Cal Torrents, immediats a la casa del mateix nom que es troba en fitxa apart. Les façanes de moltes d'elles són de maçoneria i estan arrebossades. El nucli està patint un fort procés de modificació del seu antic caràcter. Destaquen els següents carrers i immobles, tot i que molts d'ells han patit modificacions de façana: -AVINGUDA PRINCIPAL, església de Santa Anna; 1, cal Ponis, molt reformada; 3, cal Peretet-can Moral, amb un rellotge de sol (Hi figura la inscripció: "BENEÏT SIA EL NOU DIA I EL BON DÉU QU'ENS L'ENVIA". És impossible veure'l en determinades èpoques de l'any perquè els arbres el tapen completament (MORATÓ I VIA, 1992b); 7 cal Tomeu; 9 celler i cups de Cal Boter; 11, Cal Garrofa; 15, Cal Rossellet; 16-18, Cellar de ca la Magina; 17, cal Xic (conserva la placa de numeració antiga amb vidrat blau, encara que es troba oculta sota la placa actual metàl·lica). Molts d'aquests edificis han patit fortes reformes de façana, però, en general es pot dir que han respectat la volumetria tradicional del conjunt. Destaquen: cal Xic i ca la Magina, que encara presenten la seva tipologia original. A més de que ca la Magina havia estat un corral de bestiar, curiosament a tocar la carrerada. -CARRER DE LA FONT DEL CUSCÓ, la pallissa, les eres i els coberts de Cal Torrents, que es la casa número 6, i la 4 Cal Carsí, encara amb pallissa al costat. Ambdues responen en general a una tipologia tradicional rural en ambient urbà. Destaquen també els corrals a tocar la carrerada, un cobert enrunat fet de tàpia, a prop del llit de la riera, que era la pallissa del Carsí, i les ruïnes de la capella de Sant Julià, a més d'elements com el local social, la carrerada de la Creu d'Ordal, els pous de la Carrerada i del Pèlag, a més del plànol de falla que es veu al front, per la part SE. -AVINGUDA DE LES FLORS: 4, casa i 8, celler de ca la Magina, que encara conserven la tipologia tradicional, planta baixa i pis i celler al costat. 5 cal Carrau, conservada sencera d'acord amb la tipologia tradicional de planta baixa i pis, façana plana, arrebossada i pintada de calç, i una de les portes d'accés d'arc escarser (foto 2); 7 i 9 són cal Cantons i ca l'Escofet, i han estat reformades encara que tot respectant volumetria. Per les seves tipologies s'han de destacar Cal Xic (amb porta d'arc de mig punt amb carreus de pedra vistos), ca la Magina, cal Torrents, cal Carrau i les corresponents edificacions de caire rural associades a algunes d'elles, a més de la pallissa del Carsí, ja esmentada que conserva, tot i estar molt enrunada, els antics calaixos de tàpia a les seves parets, un dels pocs indrets en Avinyonet amb restes d'aquest material.

Observacions:

Fotografies: 1, Cal Xic; 2, Cal Xandri; 3, Coberts de Cal Torrents

Història

Segons la Gran Geografia comarcal de Catalunya (GRAN GEOGRAFIA, 1982) el topònim Arboçar apareix al segle XI, associat a una "via peccorale" (una carrerada per la transhumància de ramaderia ovina) (JUNQUERAS; MARTÍ, 2001). El seu topònim pot provenir de la existència en aquest indret d'un bon nombre d'arboços. Font Rius transcriu la carta de població de l'Arboçar: "amb data del 25 d'agost de l'any 1035 (segons Font Rius, més aviat 1053) té lloc l'establiment de la quadra de l'Arboçar, efectuat per Ramon Berenguer I, comte de Barcelona a favor d'un tal Farriol i la seva esposa, Bonadona, amb la condició d'edificar-hi cases, una torre de defensa i engrandir les terres de conreu". Farriol podia disposar lliurement d'aquestes propietats, però estava obligat a pagar cens, delmes i primícies (FONT RIUS, 1969)

Bibliografia

DOSSIER (2001) Dossier sobre la dualitat de noms: Avinyonet-Les Cabòries. Ajuntament de l'Avinyonet del Penedès. Avinyonet del Penedès. FONT RIUS, Josep Maria (1969) Cartas de Población y Franquicia de Cataluña. Madrid/Barcelona: C.S.I.C. GRAN GEOGRAFIA (1982) Gran Geografia Comarcal de Catalunya. Barcelona: Enciclopèdia Catalana. JUNQUERAS VIES, Oriol; MARTÍ ESCAYOL, Maria Antònia (2001) Informe sobre l'origen, ús i significat dels topònims del terme municipal d'Avinyonet del Penedès. Document mecanografiat. MORATÓ I VIA, Salvador (1992 b) "Relotges de sol (II)". Avinyonet Avui. Revista informativa de l'Ajuntament, Núm. 4 p. 11. Avinyonet del Penedès: Ajuntament d'Avinyonet. VENDRELL I VENDRELL, Remei (1993) Sant Pere Molanta. Notes històriques. Sant Pere Molanta: Caixa Penedès-Ajuntament d'Olèrdola.

